

เทศน์เช้า วันที่ ๓ พฤษภาคม ๒๕๕๒

พระอาจารย์สงบ มนฺตฺสฺนฺโต

ณ วัดป่าสันติพุทธาราม (วัดป่าเขาแดงใหญ่) ต.หนองกวาง อ.โพธาราม จ.ราชบุรี

เวลาเราศึกษาธรรม เห็นใหม่ เราศึกษาด้วยสมมุติ ศึกษาด้วยความรู้ของเรา เราก็ว่าศึกษาธรรมนี้เราเข้าใจธรรมะหมดแล้ว นี้อย่างพวกชุดนั้นที่มาปริยญาเอกหมดเลยไป เขาบอกเมื่อไหร่คนไทยจะรวบกันหมด เพราะทำบุญแล้วมันทำบุญมาก เราบอกว่าเอ็งต้องไปทำวิจัยใหม่เลย

“บุญคืออะไร? เอ็งไปทำวิจัยใหม่เลย บุญคืออะไร? เอ็งว่าบุญคือกระดาษหรือ?”

“บุญคือแบงก์ไง”

“บุญคืออะไร?”

อย่างนั้นนี่นักวิชาการไง

“อย่างนั้นก็ต้องเป็นความสุขมวลรวม”

“ความสุขมวลรวมก็ไม่ใช่ สุขมวลรวม มันต้องมีความพอใจมันถึงจะมีความสุขขึ้นมา”

ความสุขมวลรวมของใคร มันก็อยู่ที่พื้นฐานของเขา พื้นฐานของคนมองศาสนาในแง่มุมใด สมความปรารถนาของเขา เขาก็ว่าเป็นความสุขของเขา สุขมวลรวมเป็นความสุขมวลรวมของใครเป็นที่ตั้ง เพราะอะไร? เพราะเรามองโลกแง่เดียวไง

เรามองโลก เห็นใหม่ ดูหลวงตาท่านสอนดี

“นี่เป็นดอกเตอร์นะ ปริยญาเอกตาข้างเดียว ตาอีกข้างหนึ่งไม่ลืมหืม”

ถ้าปริยญาเอกต้องลืมหืมสองตา ตาหนึ่งคือตาโลก คือวิทยาศาสตร์ อีกตาหนึ่งคือตาธรรม ถ้าตาโลกลืมหืมขึ้นมา เห็นใหม่ นี่ทำบุญแล้วต้องได้บุญมาก ศาสนาพุทธบอกทำบุญนี้ปฏิบัติหากผู้ให้ให้ด้วยความสุข เนื่อนาบุญจะได้บุญมากเลย

ความเป็นบุญอย่างนี้ คือในครอบครัวของเรามีความร่มเย็นเป็นสุข ในครอบครัวของเรา
ใจ ยิ้มแย้มแจ่มใส ในครอบครัวมากเลยที่เป็นครอบครัวที่มีฐานะมาก แต่ในครอบครัวอย่างกับ
ไฟเลย เห็นไหม มันจะเป็นบุญไหม? มันจะเป็นบุญไหม? แล้วมรดกตกทอดขึ้นมามันก็ทำลายกัน
มันเป็นบุญไหม? มรดกตกทอดที่เป็นสมบัติทั้งนั้นเลย เรามาแก่งแย่งกัน มาทำลายกันเอง อย่าง
นั้นเป็นบุญหรือ?

เป็นบุญนี้ เราจะมีสมบัติมากน้อยขนาดไหน แต่มันเป็นเวรเป็นกรรมนะ คุณสมัยพุทธกาล
สิ พระอรหันต์แต่ละองค์เวลาเอหิภิกขุ เห็นไหม บริหารทิพย์ลอยมาเลย พาหิยะพึงเทศน์คนเดียว
เป็นพระอรหันต์นะ จะขอบวชกับพระพุทธเจ้า เป็นพระอรหันต์แล้ว พระพุทธเจ้าว่า

“เธอไม่มีบริวาร เธอไปหาบริวารมาสิ”

พอไปหาบริวารมา ไปหาบริวารอยู่ควายวิดตาย นี่พระอรหันต์นะ พระอรหันต์แต่ละ
องค์ก็ไม่เหมือนกัน คุณสิพระสิวลี เห็นไหม ร่ำรวมมหาศาลเลยเพราะเขาสร้างของเขามา พระสิวลี
ไปอยู่ที่ไหนนี้มีลากรองจากองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า เอตทัคคะ ๘๐ องค์ รองจากองค์
สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าหมด เพราะ! เพราะองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าเป็นผู้แต่งตั้ง
องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าเป็นผู้รู้ คนที่รู้ อย่างพ่อแม่รู้นิสัยของลูก นี่เราสอนลูกได้

พระพุทธเจ้าเป็นศาสดา นี่เอตทัคคะทุกองค์จะมีบารมีเหนือพระพุทธเจ้าไปไม่ได้ พระสิ
วลีมีลากรมาก ไปไหนก็จะมีลากรมาก เพราะเขาสร้างของเขามา เขาทำของเขา มา การทำนี้ คนเรา
ทำบุญกุศลหลายแง่มุมนัก เห็นไหม คุณสิเวลาเราทำบุญกัน อยากมีวิมาน อยากมีสวรรค์ อยากไป
หมดเลย แล้วอาหารการกินอยู่ที่ไหน? อาหารนะ

นี่คิดกันนะ ในโลกปัจจุบันนี้ เห็นไหม พระเขาว่ากันไง

“ไม่ต้องตักบาตรหรอก เอาเงินใส่กระปุกไว้ ถึงเวลาที่เอากระปุกนี้ถวายพระเลย”

เราก็ถามกลับว่า “แล้วมึงจะแดกกระปุกนั้นหรือ? กระปุกนั้นกินได้ไหม? กระปุกนั้นกิน
ไม่ได้ แร่ธาตุเหรียญกินไม่ได้หรอก”

นี่เราทำบุญกุศล เห็นไหม มันมีทาน สีล ภาวนา มันทาน แล้วระดับของท่านทำอย่างไร?
บุญของเราเราทำเพื่อความสุใจ ทำเพื่อความสบายใจของเรา ความสบายใจอันนั้น พอทำสิ่งใด

มันประสบความสำเร็จทั้งหมด พอทำสิ่งใดจะได้มากได้น้อยมันก็พอใจ นี่ความสุขมวลรวมๆ ความสุขมวลรวมของใคร?

ถ้าความสุขมวลรวมของเขา คุณศุภนิยามเข้ามา เราถึงว่าบุญคือศุภนิยามไง บุญคือลาภ บุญคือสิ่งที่ได้มาไง แต่ไม่ได้บุญเลย คุณศิวาลูกชายของอนาถบิณฑิกเศรษฐี นี่พ่อเลี้ยงมาไม่สนใจศาสนาเลย ก็จ้างให้ไปวัด จ้างไปวัดก่อน พอไปวัดเสร็จแล้วจะกลับมาให้ตั้งค์ กลับมาก็ให้ตั้งค์

อ้าว.. จะเพิ่มตั้งค์ให้เป็นสองเท่า ไปวัดคราวนี้ไปฟังเทศน์แล้วนะ กลับมาให้จำคำ พระพุทธเจ้ามาค้ำนึ่งว่าพระพุทธเจ้าพูดเรื่องอะไร ก็ตั้งใจฟังจะเอาเงินสองเท่า พอตั้งใจฟัง เห็นไหม ธรรมะเข้ากระทบหัวใจ ธรรมะเข้ากระทบหัวใจ พอกระทบไปบ่อยครั้งเข้า บ่อยครั้งเข้า มันเป็นธรรมขึ้นมา เป็นพระโสดาบันขึ้นมา กลับบ้านไม่กล้ารับตั้งค์ พ่อบอกวันนี้มาเอาตั้งค์สิ อายมาก ไม่กล้ารับตั้งค์

คุณศุภนิยาม เห็นไหม คำว่าบุญนะ จิตที่เป็นธรรมแล้วกระดากไม่มีความหมายเลย คุณศิวะ รัฐบาลเป็นลูกเศรษฐี มหาเศรษฐีนะ เวลาออกบวชพ่อแม่ไม่อยากให้บวช อดอาหารไม่ยอม นี่พ่อแม่ไม่ยอมบัพพ่อแม่ก็พยายามไปชักนำเพื่อนมา ให้เพื่อนมาช่วยกล่อมๆ จนเพื่อนเขาฐุณิสัยเพื่อนใจ เขาไปบอกพ่อแม่ บอกว่า “อยากเห็นหน้าลูกไหม? ถ้าอยากเห็นหน้าลูกต้องให้บวช ถ้าไม่อยากเห็นหน้าลูกนะลูกตายเดี๋ยวดู อดข้าวตายเลย”

พ่อแม่ตั้งใจให้บวช พอบวชเสร็จแล้วก็ปฏิบัติจนเป็นพระอรหันต์ นี่พระรัฐบาล ชื่อ รัฐบาล ที่นี่พ่อเป็นพระอรหันต์กลับมาบ้าน พ่อแม่ก็ด้วยความคิดของพ่อแม่ เห็นไหม ไปขนเงิน ขนทองมากองเป็นภูเขาเลย แล้วถามลูก ลูกชายมีคนเดียว

“นี่เงินทองนี้จะทำอย่างไรลูก”

เอาใส่เกวียนนะ แล้วคัมพ์ใส่แม่น้ำไปเลย เเทงคลอง นี่ไง บุญของใครล่ะ? บุญของใคร? พ่อแม่นี้ทองคำเป็นกองๆ ใครจะดูแลรักษาต่อไป แต่ลูกชายเป็นพระอรหันต์นะ ใอันี่มันแร่ธาตุ ใอันี่มันเป็นสมมุติใช่ไหม? แต่วุฒิภาวะของใจ ใจที่เป็นพระอรหันต์ขึ้นมามันมีคุณค่ามาก

จะสอนพ่อแม่ทางอ้อม บอกพ่อแม่นี้เป็นทุกข์มาก เป็นทุกข์เพราะห่วงสมบัติมาก สมบัตินี้ใครจะรักษา เห็นไหม พ่อแม่ทุกข์มาก ทุกข์มากก็ว่าอยากจะให้ลูกมาสืบทอดมรดก แล้วมรดกนี้จะให้ใคร? ลูกบอกว่า “เอาใส่เกวียนนะ แล้วคัมพ์ใส่แม่น้ำไปเลย” คือตัดความกังวลนั้น

ถ้าตัดความกังวลนะ เราใช้จ่ายใช้สอยไปในชาตินี้ ชาตินี้ แก้ว แหวน เงิน ทอง เราเอามาเป็นประโยชน์ได้ ถ้าคนฉลาดนะจะเอามาทำประโยชน์มหาศาลเลย คนไม่ฉลาดนะ เห็นไหม เราเป็นจี๋ขำมันนะ เก็บถนอมรักษานะ ไปเช่าตู้เซฟ ไปเช่าตู้นิรภัย ต้องไปเก็บมัน ถึงเวลาก็มันเรียกไง เอาบุญแจไปเปิดดูไง มันใช้ มันสั่งเลยนะ ไอ้นี้ก็ขำมันเลยนะ เอาบุญแจไปเปิดดูว่าเงินอยู่หรือเปล่า?

นี่ให้วัดถ่มมันสั่ง ลูกก็จะสอนนะ สอนว่าให้พ่อแม่ทำใจ ให้พ่อแม่เข้าใจ แล้วสิ่งนั้นถ้าเป็นประโยชน์สาธารณะในชาตินี้ละ พ่อแม่จะได้บุญมาก ได้บุญไ้เพราะอะไร? เพราะหยาดเหงื่อของเราละ สิ่งที่เราได้มานี้หยาดเหงื่อแรงงานเราทั้งนั้นเลย แล้วเราเอาหยาดเหงื่อแรงงานนี้เจือจางสังคมให้มีความร่มเย็นเป็นสุข เขาได้ใช้ได้สอย เขาได้ความร่มเย็นเป็นสุขจากหยาดเหงื่อแรงงานของเรา

นี่โง่บุญก็เกิด แล้วถ้าเราไปเกิดเป็นเทวดา อินทร์ พรหมนะ พวกนี้เป็นบริษัทบริวารหมดเลย เพราะอะไร? เพราะเขาอาศัยบุญของเรา เขาได้ใช้บุญของเรา อำนาจวาสนาบาปจะมีเกิดมหาศาลเลย ถ้าคนใช้เป็น.. ถ้าคนใช้ไม่เป็นนะมันก็ทำลายเรา เห็นไหม

ความสุขมวลรวมนี้ความสุขมวลรวมของใคร? แต่ถ้าเป็นพุทธศาสนานะ มัชฌิมาปฏิปทา ความสมดุลของมรรค ความสมดุลของความเป็นไป แต่เราว่าทางสายกลางคือขี้ล่อยน้ำไป ทางสายกลางคือนอนเฉยๆ

ไม่ใช่! ทางสายกลางมรรค ๘ คำริชอบ งานชอบ เพียรชอบ ความคำริคือปัญญาชอบ การทำงานคืองานชอบ ความเพียรคือความวิริยะอุตสาหะชอบ ความวิริยะอุตสาหะ ความขยันหมั่นเพียรนี้ทางสายกลาง ทางสายกลางเพราะอะไร? ทางสายกลางเพราะทำแล้วมันสมดุล สมดุลเพราะอะไร? สมดุลเพราะใจนี้มันเป็นธรรม

คูสิ คุณองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าเป็นพระอรหันต์ เติบงามอยู่ตลอดเวลา เป็นพระอรหันต์แล้วนะ เป็นศาสดาด้วย นี่เติบงามอยู่ เห็นไหม หมอชีวกพาอชาตศัตรูไปเฝ้าพระพุทธเจ้า พระพุทธเจ้าเติบงามอยู่ หมอชีวกไปกลางคืนนี้เสียวมาก เพราะอชาตศัตรูกลัวว่าหมอชีวกจะลงมามา เพราะมันมีความสังัด เห็นไหม กษัตริย์กลัวจะโดนทำร้าย พอมาถึง พอเดินเข้าไป นี่ที่สังัด เอ๊ะ.. หมอชีวกจะลงมามาไหม? ก็ถามหมอชีวก

“นี่เธอคิดร้ายกับเราหรือ?”

“จู้ๆ พระพุทธเจ้าเดินจงกรมอยู่นั้น พระพุทธเจ้าเดินจงกรมอยู่นั้น”

พระพุทธเจ้าเดินจงกรมอยู่ เห็นไหม เรียกเข้ามา

นี่ผู้ที่ใจเป็นธรรม ใจที่องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าเป็นธรรมแล้ว ยังเดินจงกรม นั่งสมาธิภาวนา นี่วิหารธรรม การเดินจงกรม นั่งสมาธิ เหมือนเข้าขึ้นมารถยนต์ของเรา เครื่องจักรของเรา เราอุ่นเครื่องยนต์ เราดูแลรักษามัน เครื่องจะทนทานมาก เรามีเครื่องจักรอยู่เครื่องหนึ่ง แล้วก็ปล่อยทิ้งไว้วันละ ๑๐ ปี ๒๐ ปีไม่เคยดูแลมันเลยนะ ถึงเวลาจะใช้งานมันไม่มีประโยชน์หรอก

นี่ก็เหมือนกัน เราคิดกันผิดใช่ไหม? ว่าสิ้นกิเลสแล้ว เป็นพระอรหันต์แล้ว อู้.. จะนอนดี แปลง อู้.. พระอรหันต์จะนอนสบาย นอนสบายขนาดไหนธาตุขันธ์มันก็เหมือนกัน ร่างกายนี้เป็นวัตถุเหมือนกัน มันต้องการบริหารจัดการ เลือคคลมมันจะได้ขับเคลื่อนของมันไป

นี่พระอรหันต์แล้วยังเดินจงกรม นั่งสมาธิภาวนา นี่เป็นวิหารธรรม วิหารธรรมเพราะอะไร? วิหารธรรมเพราะธาตุขันธ์มันไม่ทับจิต จิต เห็นไหม ภราหเว ปัญจักขันธา ธาตุ ๔ ขันธ์ ๕ นี่เป็นภาระ ต้องบริหารจัดการมัน พระอรหันต์ต้องบริหารจัดการมัน ให้มันร่มเย็นเป็นสุข ถ้าธาตุขันธ์มันดี บ้านเราดี เราก็ออยู่ได้สุขสบาย

นี่ความสมดุล! มัชฌิมาปฏิปทาคือความสมดุลของมรรค มรรคญาณ นี่ความขยันหมั่นเพียรสมดุล จิตใจสมดุล เพราะจิตใจมันเป็นธรรม เห็นไหม มันทำสิ่งใดขึ้นมา มันก็มีความวิริยะ มีความอดุสาหะ มีความเพียร เราเข้าใจว่างานนี้เป็นงานเพื่อประโยชน์ มันพอใจ อืม ใจ เป็นสุขหมดเลย

แต่ถ้าจิตใจมันเป็นกิเลสนะ อู้.. โคนเอาเปรียบ คนนั้นเอาเปรียบเรา คนนั้นไม่ทำเลย เราทำอยู่คนเดียว ไม่มีความสมดุลเลย ทางสายกลางไม่มี มันเอนไปข้างหนึ่ง อัดตกลิมถานุโยค ทำให้ลำบากเปล่า ไอ้คนที่มันมีศรีสุขนะ อู้.. เสพสุข อยู่สุขสบาย กามสุขัลลิกานุโยค เอาแต่สุขของโลกใจ สุขรอวันตายไง สุขรอเอาบาปเอากรรมไปไง มันสมดุลไหม?

นี่ไงมัจฉิมาปฏิปทา มันไม่ใช่สุขมวลรวม.. มัจฉิมาปฏิปทา มรรคสามัคคี ความสมคูล
ของมรรค ความสมคูลของการกระทำ ความสมคูลรวมของมรรคสามัคคี ทำลายกิเลสจากใจไป
ทั้งหมด แล้วใจเป็นธรรมขึ้นมา ใจเป็นธรรมขึ้นมา พุทธศาสนาสอนอย่างนี้! นี่พุทธศาสนาสอน
อย่างนี้ การกระทำของเราเพื่อประโยชน์กับเรา เห็นไหม

นี่เวลาเขาพูดเลย “เมื่อไหร่ชาวพุทธจะรวย? เมื่อไหร่ชาวพุทธจะมี”

ต่อไปก็รวย รวยจริงๆ ชาวพุทธจะรวยจริงๆ เพราะมันถึงกาลถึงเวลามันจะรวย รวยนี้
เป็นอามิสไง เราทำคุณงามความดี บุญกุศลส่งเสริมไป บุญและบาป เห็นไหม ความดีและความ
ชั่วส่งเสริมไปในวิญญูะ แต่วิมุติสุขมันซ้อนกันอยู่ สมมุติกับวิมุติ สิ่งทีวิมุติสุขมันพ้นจาก
วิญญูะ สิ่งทีพ้นจากวิญญูะ เอาค่าของวิญญูะมาเทียบไม่ได้ เราถึงพูดบ่อย เห็นไหม สแกนกรรมเอย
สแกนนุ่น สแกนนี้ เอาเครื่องมือ เราถามว่าเครื่องมือจะทำอะไร?

นี่ก็เหมือนกัน ความสมคูล.. ความสมคูลเราเอาโลกไปเทียบ เราเอาวิทยาศาสตร์ไปจับไป
ว่าคนที่มั่งมีศรีสุขคือมีแบงก์เยอะๆ แต่คนที่ทุกข์ทนเข็ญใจแต่มีความสุข เราไม่ว่าอันนั้นเป็นบุญ
นะ เรามองไม่เห็น นี่เราเอาโลกไปจับ เอาวิทยาศาสตร์ไปจับใช่ไหม? แต่ถ้าเอาธรรมะไปจับ เห็น
ไหม พระอรหันต์นะ พระอรหันต์แต่ละองค์นี่ลากสักการะมหาศาล พระอรหันต์แต่ละองค์บาง
องค์ก็ปานกลาง

นี่ถ้ามองทางโลกแล้ว ดูสิเวลาหลวงปู่มันเนี่ย หลวงตาท่านพูดบ่อย

“ถ้าพูดถึงโลกนี้ทุกข์นะ หลวงปู่มันทุกข์ที่สุด ลำบากที่สุด”

อยู่ในป่าในเขาไม่เคยได้ฉันอาหารที่สนใจอยากแม้แต่อย่างเดียว ทีไหนมีของดีหนี เรา
เจ็บไข้ได้ป่วยเราต้องไปโรงพยาบาล หลวงปู่มันเจ็บไข้ได้ป่วยยิ่งเข้าป่าลึกๆ เขาอยู่ปกติเขาค้น
ข้าวกัน พอหลวงปู่มันท่านเจ็บไข้ได้ป่วยท่านฉันข้าวต้มกับเกลือ เห็นไหม

นี่ถ้าพูดถึงความสุขทางโลก หลวงปู่มันทุกข์มาก แต่พูดถึงความสุขทางธรรม หลวงปู่มัน
เป็นธงชัยของกรรมฐานในปัจจุบันนี้ หลวงปู่มันพยายามค้นคว้าของท่านมา ท่านมีวิมุติสุขใน
หัวใจท่านสิ้นเหลือ กลางคืนขึ้นมาท่านไม่เคยพักผ่อน เทวดา อินทร์ พรหม มาฟังเทศน์กับท่าน
มหาศาลเลย

ในเรื่องของความสุขในหัวใจ ท่านมีความสุขมากที่สุดเลย แต่ในเรื่องของร่างกาย จะว่าทุกข์นะท่านทุกข์ที่สุดเลย ท่านไม่เคยได้ใช้อะไรสมความปรารถนาเลย ท่านไม่เอา ท่านไม่เอา เห็นไหม แต่เราเอาวิทยาศาสตร์ไปจับ อู๋.. หลวงปู่มั่นจะทุกข์มาก

นี่เวลาพูดเทียบ เห็นไหม หัวใจของชาวพุทธ ต้องเข้าใจว่าในโลกนี้มันซ้อนกันอยู่สมมุติ กับวิมุตติ ซ้อนกันอยู่ ความสุขจริงๆ คือความสุขของใจ ความสุขของใจที่มันสมคูล สมคูลคือใจ วิวัฒนาการ ใจพัฒนาการขึ้นไปมันจะรู้ของมัน แต่ใจเรต่ำต้อย ใจเราโดนกิเลสทับถมไว้ เราจะไม่รู้อะไรสุข อะไรทุกข์เลย ตามีคบอดแล้วเราก็ดันกันไปเหมือนไส้เดือน

จริงๆ นะเหมือนไส้เดือน อยู่ในดินกินดินอยู่นี้ แต่ไม่รู้จักดิน.. เกิดเป็นมนุษย์พบพุทธ ศาสนา อยู่ในศาสนาพุทธ แล้วไม่รู้จักว่าพุทธศาสนาสอนเรื่องอะไร เหมือนไส้เดือน เอวัง